

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.
Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkesztő: RÉPÁSSY MIKLÓS.
Szerkesztőség: Budapest, V., Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria” r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: A halászati társulat érdekeltségi kimutatásának elkészítése, kiigazítása és a vitássá vált halászati jogosultság elbírálása. Dr. Lossonczy Géza. — A halárák szabályozása Németországban. — Tavaszi séta a budapesti Dunakorzón. (II.) Dr. Unger Emil. — Pisztrángos tógazdaság nagybani üzemmel. Dolján után (fs.). — A magyar halászat szakirodalma. (Folyt.) Vutskits György dr. — Jogeset. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: A régi jó időkből. SMJ. — Hivatalos árjegyzés. — Hirdetések.

A halászati társulat érdekeltségi kimutatásának elkészítése, kiigazítása és a vitássá vált halászati jogosultság elbírálása.

Írta: Lossonczy Géza, okl. ügyvéd, miniszteri osztálytanácsos.

A halászatról szóló 1888. évi XIX. t.-cz. 31. § első bekezdésében parancsolóan előírja, hogy ha az érdekeltek halászati társulatot kívánnak alakítani, vagy ha valamely vízterületen a halászat csak társulati úton gyakorolható, a társulat kötelékébe vonandó vízterület nagyságáról és tulajdonosairól kimutatás készíttendő.

Az érdekeltségi kimutatás elkészítése ugyanis egyik lényeges előfeltétele a társulati működés lehetőségének, mert alapvető jogelv, hogy a társulati tagok szavazati jogukat az érdekeltség aránya szerint gyakorolják és ebből az okból az alapszabályokban kell meghatározni az érdekeltség ama legkisebb fokát, mely egy szavazatra jogosít.

Ugyancsak az érdekeltségi kimutatás alapján történik a társulati járulékok kivetése, a bérbeadott halászati jogokból befolyó tiszta jövedelem, valamint a társulat feloszlása esetén annak vagyona — más intézkedés hiányában — a halászati társulat tagjai között ugyancsak vízterületük aránya szerint osztandó fel.

Nagyon természetes tehát, hogy a jogviszonyokban beálló változások folytán (adásvétel, örökösödés, ajándékozás, bírói, vagy önkéntes árverés stb.) a birtok forgalmával a halászati jog tulajdonosában előálló személyváltozás szükségessé teszi az érdekeltségi kimutatás időnként való kiigazítását.

Már a halászati társulat megalakításának előmunkálatai során az érdekeltségi kimutatás elkészítésénél, valamint a társulat megalakulása után, a társulati működés folyamata alatt, az érdekeltségi kimutatás kiigazít-

tása alkalmával előtérbe lép annak a kérdésnek megállapítása, hogy ki tekintessék valamely vízterület halászati jogtulajdonosának és hogy eme jogosultság bizonyítása az érdekeltségi kimutatás kiigazításánál miként történjék?

A halászatról szóló 1888. évi XIX. t.-cz. a halászati jogtulajdonosoknak két kategóriáját állította fel.

I. A halászatról szóló törvény 1. §-ában jogelvként mondja ki, hogy: „A halászat joga..... a meder tulajdonosát (1885. évi XXIII. t.-cz. 4. §....) illeti”.

Az 1885. évi XXIII. t.-cz. idézett 4. §-a szerint: „A vizek medre a parti birtokos tulajdona és a parti birtoknak elválaszthatatlan alkatrésze. Átellenes parti birtokoknál a meder középvonala képezi a birtokhatárt”.

A halászat törvény 2. §-a szerint pedig: „Árvizek kiöntéseiben a halászati jog azokat a birtokosokat illeti, kiknek területét az árvizek elborítják”.

Ez a rendelkezés természetes folyománya az 1. §-ban lefektetett jogelvnek, miután a kiöntések medre az elöntött terület.

Az első kategóriába tehát azok a halászati jogtulajdonosok tartoznak, a kik a parti birtok és ezzel a meder tulajdonjogát megszerezték, árterületeknél pedig, a kik az árvíz által elöntött földterület (meder) tulajdonosai.

II. A fentebb előadott általános jogelv alól azonban a halászat törvény 3. §-a kivételt is állapított meg, midőn a régi földesúri jogon szerzett halászati jogot bizonyos feltételek miatt hatályában továbbra is fenntartotta.

Rége óta ugyanis a halászat joga kizárólag a földesurat illette, a mi nyílt kifejezésre jutott az 1767. évi január 23-án kelt magyarországi úrbér VI. fejezet 3. §-ában, továbbá az 1836. évi VI. t.-cz. 8. §-ában, mely utóbb idézett törvényszakasz szerint a jobbágyok a halászat jogát — büntetés terhe alatt — nem gyakorolhatják.

Miután azonban az úrbéri viszonyok rendezése alkalomával némely volt földesúr vagy ellenszolgáltatás mellett, vagy anélkül, tulajdoni jogcímen saját részére fenntartotta a halászat jogát oly vizeken is, a melyeknek medre nem volt az ő tulajdona, a halászati törvény megalkotásakor a törvényhozásnak egyfelől a szerzett jogok tiszteletben tartása, másfelől a jogfolytonosság szempontjából ezt a kivételes jogot továbbra is fenn kellett tartania.

A régi, földesúri jogcímen gyakorolt halászati jog tehát mint idegen dologbeli jog (jus in re aliena) jelentkezik.

A régi jagon gyakorolt halászati jog igazolásának módját és feltételeit a halászati törvény 3. §-ában akként szabályozza, hogy: „A kik a jelen törvény hatályba lépésekor (1889. évi május 1-én) a halászati jogot oly vízterületen gyakorolják, a melynek medre tulajdonukat nem képezi, ezen jogukat az 1. §-ban foglalt rendelkezés ellenében megtartják az esetben, ha a törvény hatályba lépte után legkésőbb egy év alatt (tehát 1890. évi április 30-ig) ebbeli jogukat az alispánnál (polgármesternél) bejelentik s ennek folytán jogosultságukat kimutatják.

A jogosultság kimutatására elegendő az is, ha a halászati jognak 20 évi békés birtoklása bebizonyíttatik.

A törvénynek az igazolási eljárást korlátok közé kellett szorítani, részben a jogbiztonság szempontjából, nehogy éppen nem, vagy hosszú idő óta nem gyakorolt jogok miatt évek múlva is perek indíttassanak, részben pedig azért, hogy a törvény rendészeti része könnyebben végrehajtható legyen.

A törvényes határidőn belől bejelentett halászati jogok fölött megtartott tárgyalás után az alispán (polgármester) határozatot hoz. (Id. trv. 4. §.)

Az alispán (polgármester) által hozott határozat ellen közigazgatási úton felebbezésnek helye nincs, eme határozatban meg nem nyugvó fél azonban birtokon kívül a határozat kézbesítésétől számított hat hónap alatt jogai érvényesítése végett a bíróságnál pert indíthat. (Id. trv. 5. §.)

A régi jagon gyakorolt halászati jogra vonatkozólag a törvény 3. és 5. §-aiban megállapított határidők elmulasztása esetén igazolásnak helye nincs s a határidők elmulasztása a régi jagon gyakorolt halászati jog elvesztését vonja maga után. (Id. trv. 6. §.)

Vagyis ily esetben áll a halászati törvény 1. §-ában felállított általános jogelv, hogy t. i. a halászat joga a meder tulajdonosát illeti.

A törvény ugyanis azt tűzte ki célul, hogy a halászati jogok mielőbb rendeztessenek és hogy a vízmeder tulajdonosa és az illető vízterületen a halászati jog tulajdonosa lehetőleg egy és ugyanazon személy legyen.

Ez az oka annak is, hogy az idézett törvény 7. §-ában akként rendelkezik, hogy ha a medertulajdonos a régi jagon igazolt halászati jogtulajdonosoktól a halászat jogát megszerzi, a halászati jog a meder tartozékává lesz és attól többé el nem választható.

A mi tehát azt jelenti, hogy a mint a meder és a halászati jog tulajdona egy személyben egyesült, azontúl a halászat joga egymagában többé elidegenítés tárgya nem lehet.

A halászati törvény által felállított második kategóriába tehát azok a halászati jogtulajdonosok tartoznak, kik régi (földesúri) jagon gyakorolt halászati jogosultságukat jogerős alispáni (polgármesteri) határozattal, esetleg jogerős bírói ítélettel bizonyítani képesek.

*

Miután a fentiekben a törvény meghatározta, hogy ki tekintendő valamely vízterületen a halászati jog tulajdonosa gyanánt, annak vizsgálatába kell bocsátkoznom, hogy mikép történik az érdekeltégi kimutatás készítésénél, avagy annak kiigazításánál ama tény megállapítása, illetve bizonyítása, hogy adott esetben valamely vízterületen ki a halászati jog tulajdonosa?

E kérdésre a halászati törvény végrehajtása tárgyában 5,000/1889. szám alatt kiadott földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendeletben közelebbi útmutatást nem találunk, mert a végrehajtási rendelet

A régi jó időkbel.

A „Halászat“ számára írta: SMJ.

Emlékezzünk régiokról...

I. A pesti czéhélet. Az 1860-as évek csodálatos idejében a halászok még nevezetes emberek voltak Pesten. A legidősebb halászmesterek kor szerint a következők voltak: Forstinger, Fanda, Schvarcz, Sréter, Mick (Óbuda), Dvorán; aztán a fiatalabbak: Singhoffer János, Singhoffer Mátyás, Fröhlich, Horváth. Valamennyinek a nagyapja is halászmester volt már és mindannyian végig küzdötték a szabadságharcot. Szívesen emlegették azt az időt, büszkéek voltak arra, hogy a haza védelmében nagy dolgokat vittek véghez: Buda ostroma alatt a Dunán ők szállították át éjjel-nappal a honvédeket. A szabadságharcot követő abszolút uralom alatt 1860-ban már virradt. Akkor már mindenki csak magyar ruhában járt. A halászok is. Hétköznapokon a magyar öltözet mellett viselték ugyan a „Wasserstieffel“-t (vízmentes csizmát); de vasárnap és ünnepnapon lekerült a lábukról és jött helyébe az ezüstsarkantyús kordoványcsizma. Az ünnepi öltözethez tartozott a tajték-szivarszipka is, mely a debreczeni makrapipához hasonlított, csak kisebb volt; no, meg a mutatoujjon az arany vagy ezüst pecsétgyűrű! Hanem hát a magyar viselet

mellett bizony egy sem tudott jól magyarul beszélni. Nem is csoda; akkor még a hivatalos nyelv is tisztára német volt; nem volt polgármester, hanem „Bürgermeister“, nem volt rendőrkapitány, hanem „Stadthauptmann“, a rendőrséget még „Polizei“-nak mondták.

Azokban az években még fennálltak a czéhek (Zunft). A czéh szabályai szerint a legöregebb mester volt a czéhmester. Hivatása vala, hogy a mesterjelölteket és az inasokat felavassa mesterekké és legényekké. Elintézte a czéhnek minden hivatalos ügyeit, ajánlatokat és tanácsokat adott a czéhnek, a mit a mesterek rendszeresen egyhangúlag el is fogadtak. A czéhmester határozta meg azt is, hogy mit kell a mesterjelölteknek csinálni „remek“-be.

1860-ban Pest halászmesterei között, mint a legidősebbet, az öreg Forstinger-t illette meg a czéhmesterség. Nagy, szikár, izmos ember volt, egyenes mint a nádszál, bár a 78–79. év körül járt. Szenvedélyes nagy pipás; hajnaltól szívta a pipát egész napon át, még csak nyugovóra nem tért. A czéhmesteri teendőket nagy pontossággal végezte és könyörtelen szigorral ügyelt a czéhbeli rendre.

A czéhmester és a czéhbeli mesterek, mindennap együtt voltak; a délelőtti órákban, a „halászherberken“ (czéhkocsmá), mely ott volt a régi Hal-tér és Kalap-utca

54. §-ában csak az foglaltatik, hogy kimutatás készí-
tendő arról, hogy:

„1. kik az alakítandó társulati területen a halászati
jog tulajdonosai; -

2. mily nagy ezek területe egyenként... stb.

A vízterületek kiterjedése a községi földkönyvek, vagy
a kataszteri felvételek alapján állapítandók meg stb.“

Mint látjuk, a végrehajtási rendelet csak a vízterüle-
tek kiterjedésének megállapítására ad útmutatást, midőn
rendeli, hogy ezek az adatok a községi földkönyvek,
vagy a kataszteri birtokívekből állapítandók meg.

Nézetem szerint a halászati jog tulajdonosainak meg-
állapítása, illetve bizonyításának módjára vonatkozólag
a végrehajtási rendeletben részletesebb direktívát adni
— az esetek elképzelhető sokféleségére való tekintettel —
alig lehetett volna, mert hiszen ez a végrehajtási ren-
delet kereteit messze túlhaladná.

Legfeljebb nagy általánosságban annyiban lett volna
e kérdés körvonalozható, hogy: „a halászati jog tulaj-
donosai az érdekeltségi kimutatásba a kataszteri birtok-
ívek adatai, illetve a magánjog szabályai szerint veend-
ők fel“.

A gyakorlatban ugyanis ez a kérdés sokszor igen
komplikált lehet.

A földesúri jogon igazolt halászati jog, mint idegen
dologbani jog bizonyítása, a gyakorlatban még a leg-
egyszerűbbnek mutatkozik, mert hiszen a halászati tör-
vény 5. § a értelmében az alispáni (polgármesteri) hatá-
rozat, esetleg az e tárgyban hozott bírói ítélet be-
mutatásával a halászati jog tulajdona bizonyítható.

A parti birtok, illetve a meder tulajdona alapján szer-
zett halászati jog tulajdonosának megállapítása és a
halászati jog tulajdonának bizonyítása azonban a gyakor-
latban a bizonyítás technikája szempontjából a nehe-
zebb feladatok körébe tartozik.

Nézetem szerint a halászati társulatok alakítása során
eljáró hatósági közeg a halászati jog tulajdonosának
megállapíthatása céljából még a legmegbízhatóbb támpo-
ntot a kataszteri birtokívek adataiban találhatja, mert a
telekkönyv, illetve a telekkönyvi betét az ingatlanra

vonatkozó jogok bejegyzésére szolgálván, senki sem köte-
lezhető arra, hogy tulajdoni, vagy más egyéb jogát a
nyilvánkönyvbe bejegyeztesse.

Ez a fél joga, de nem kötelessége.

Hiszen a gyakorlati életben számos esetben tapasztaljuk,
hogy valamely ingatlan élők közötti jogüggyellett
(adásvétel, ajándékozás, csere stb.) több tulajdonost is
cserél, a nélkül, hogy az újabb tulajdonos tulajdoni
jogát a nyilvánkönyvben bekebelezetné, úgy hogy a
kataszteri birtokív és a nyilvánkönyv más-más tulaj-
donos nevét tünteti fel.

Ennek oka kézenfekvő.

Az ingatlan eladója, a volt tulajdonos, siet a birtok-
váltást a kataszteri birtokívben való keresztülvezetés
végett bejelenteni, mert hiszen a földadó fizetése alól
kíván szabadulni, míg a telekkönyvben a tulajdonjog
átíratását a fél rendszerint csak akkor siet kérni, ha
valamelyes érdeke erre készíti, pl. jelzálogkölcsonnt kíván
felvenni az ingatlanra.

Így tehát a gyakorlatban a kataszteri adatok mégis
megbízhatóbb alapot szolgáltatnak a halászati jog tulaj-
donosának kiléte felől.

A halászati társulat működése folyamán a halászati
jogtulajdonos személyében beállott változás maga után
vonja, hogy az új tulajdonos az érdekeltségi kimutatás
kiigazítását kéri a társulattól.

A kiigazítást kérő fél a halászati társulathoz történt
bejelentés alkalmával halászati jogát közokirattal tar-
tozik bizonyítani.

A parti birtok, illetve meder tulajdoni jogát tehát
bizonyíthatja: kataszteri birtokívvél, hitelesített telek-
könyvi kivonattal, jogerős bírói ítélettel, közjegyzői
okiratba foglalt adásvételi, csere, ajándékozási szerző-
déssel, jogerős bírói hagyatéki átadó végzéssel stb.

Az érdekeltségi kimutatás kért kiigazítása tárgyában
a társulati közgyűlés határozatot hoz.

Kérdés azonban, mi történjék akkor, ha egy és ugyan-
azon vízterület halászati joga a felek között vitássá válik?

És mikor tekintheti a halászati társulat a halászati
jogot vitásnak?

sarkán, délután pedig szintén a régi Hal-téren lévő
„Niederhoffer“ kávéházban; ott bonyolították le az
üzleti ügyeket. A „Herberg“ volt a czéh hivatalos helyi-
sége is; a korcsma első szobájában, egy kis üveg-
szekrényben egy aranyozott ponty volt, művirágokkal
gazdagon feldíszítve, mint a czéh jelvénye. Ott voltak
azok a nagy viaszgyertyák is egy ládában elhelyezve, a
melyeket temetéskor és a halázmisék alkalmával
használtak; temetéseknél kerek réztányér volt a gyer-
tyákon, a mi felfogta a lefolyó viaszot; a miséken a
tányérokon kívül, még egy csokor művirágot is kötözték
rájuk díszül. A belvárosi plébániatemplomban pedig
őrizetbe volt adva a halászok felszentelt aranyhímzéses,
rojtos, zöldszelyemszínű százlója.

A czéh szabályai szerint a pesti halázmestereknek
egy éven át három nagy ünnepük volt: husvét és
karácsony első napja és Péter-Pál napja, június hó
29 én. A sátoros ünnepek első napján rendszeren
reggel 8 órakor tartották meg a halászok miséjét a
belvárosi plébánia templomában. Akkor a plébános
mindig személyesen végezte a misét, megbecsülvén
azzal a halázmestereket, a kiket nagyon szeretett, mert
vallásosak voltak és soha meg nem feledkeztek róla
a bőjtök idején! Mise után a mesterek a sekrestyébe
járultak, hogy a plébánosnak köszönjenek, aztán testü-

letileg a „czéh-korcsmába“ vonultak gyűlésre, a hol
minden mester befizette az „Auilagot“ (a czéhilletéket).
Nagyobb dolog volt a Péter-Pál napja. Az is misével
kezdődött, de nagyobb pompával. Már kora reg-
gel gyülekeztek a czéh-vendéglőben a mesterek, a
legények. Akkori időben a legények is mind magyar-
viseletben voltak, ezüstpitykés, gombos mellényt viseltek;
kabát helyett pedig pikéből készült fehér „spenzert“
és darútollas kalapot, a mit különben jó pesties „ma-
gyarsággal“ „gulyásreindl“-nek csúfoltak. Ha aztán a
czéhmester is megjött, annak vezetésével 8 óra előtt
elindultak a templomba. A templomban már várták
őket azok az inasok, a kik azon napon legényekké
voltak felavatandók. A templom oltára melletti padok-
ban balfelől a mesterek foglaltak helyet, a jobboldali
padokban pedig a legények, a „Herbergsvater“-rel*)
együtt; legvégül pedig jöttek az inasok szintén azon
az oldalon, hol a legények ültek; de nekik a mise
alatt csak állni volt szabad. Az oltárbejárónál állt az
öreg legény a halászok zászlójával; a két legfiatalabb
legény nagy viaszgyertyákat tartott, melyek virágokkal
voltak díszítve. Pont 8 órakor megkezdődött a mise.
Mise közepén a gyertyavívó két legény megindult az

*) A czéh-korcsma vendéglőse.

Kétségtelen, hogy a halászlai társulat a felek között vitássá vált halászlai jogot, illetve azt, *hogy a vitássá vált halászlai jog kit illet? el nem döntheti, mert ennek a kérdésnek elbírálása a királyi bíróság hatáskörébe tartozik.*

Addig is tehát, míg e kérdésben a királyi bíróság jogerős ítéletet hoz, a halászlai társulat az érdekeltségi kimutatásban azt a személyt tünteti fel a halászlai jog tulajdonosának, *a ki a parti birtokot, mint tulajdonos, tényleges birtokában tartja*, a kimutatásban azonban feljegyzi, hogy a halászlai jog tulajdona vitássá vált.

A halászlai társulat pedig *csak akkor tekintheti a halászlai jogot vitásnak, ha a halászlai jogra igényt tartó fél (a felperes) a királyi bíróság előtt a halászlai jog tulajdona iránt megindított per folyamatba tételelt bírői végzéssel, vagy a parti birtokra történt telekkönyvi perfeljegyzéssel a társulathoz igazolja*, mert ellenkező esetben még a jogszerű halászlai jogtulajdonos is rosszhiszemű harmadik személyek részéről alaptalan zaklatásoknak lehetne kitéve.

Addig is, míg a halászlai jog tulajdona iránt indított per jogerős bírői ítélettel el nem döntetett, *a halászlai társulat a vitássá vált vízterület halászlai joga után befolyt jövedelmet bírői letétbe helyezi*, a mely csak a per befejezése után lesz a pernyertes félnek kiutaltványozható. A jogerős bírői ítélet bemutatása után a társulat a pernyertes felet az érdekeltségi kimutatásba most már bíróilag elismert halászlai jogtulajdonosként vezeti be.

Téved tehát *dr. Halmay Gusztáv „A magyar közigazgatási jog magánjogi vonatkozásaiban”* című 1915. évben megjelent művében, midőn a 108. oldalon „Halászlai jog” cím alatt, az utolsó kikezdésben azt írja, hogy: *„a halászlai jognak földtulajdonjog alapján való fennállása, terjedelme tekintetében felvetődő kérdések elbírálása a közigazgatásnak van fentartva”,* mert a halászlai jog az 1888. évi XIX. t.-cz. 1. §-a értelmében a földtulajdon elválaszthatatlan tartozéka lévén, a halászlai jog tulajdona iránti per ingatlan vagyontartozékára vonatkozó dologi jog iránt indíthatik s mint *vagyonjogi per* az 1911. évi I. t.-cz. 1. §. 1.

oltárt megkerülni és visszajöttük az elkészített kis asztalon levő tálczára pénzt tettek, mint jámbor ajándékot a templom céljára, őket követték a mesterek, aztán a legények és legvégül az inasok is. Az oltárnak ez a körüljárása kétszer történt a mise alatt; egész szép összegecske gyűlt össze a mise végén, de hogyne, ha a mesterek mindenike 2—2 forintot, egy-egy legény 2—3 db papiroshatost, az inasok pedig egy-egy hatost áldoztak minden alkalommal.

A mise végével következett annak rendje-módja szerint a sekrestyében a plébánosnál a mesterek tisztelgése, a mise és az áldás megköszönése, aztán indultak a czéh-korcsmába. Ott már készen állott a nagyasztal: az asztalon a halászok „ezüst” czéh kancsója (mi azonban czinból volt); a kancsó megtöltve jó borral. Az „ezüst” kancsó még 1711-ben készült; készítője, ki elég jól gondolkozott, két fület csinált rá és egy sárgarézcsapot, másképp egy ember ugyan abból nem ihatott volna, oly masszív vala. A czéhmester ezzel a három szóval nyitotta meg a gyűlést: „Megnyitom az ülést!” és meg volt nyitva az ülés.

Első tárgy a mesterek befizetése, 2 forint fejenként. Ha ez megtörtént, jött a pénztáros kimutatása, mennyi pénze van a czéhnek! Felnyitották a pénztárt és a bennlevő összeget összeolvasták. A pénztár, vagyis a

pontja, illetve az idézett t.-cz. 2. §. első bekezdése értelmében aszerint, a mint a per tárgyának értéke a kétezeröttszáz koronát meg nem haladja, vagy meghaladja, a királyi járásbíróság, vagy a királyi törvényszék hatáskörébe tartozik.

Egyébként a fentiek értelmében döntött a földművelésügyi m. kir. miniszter 60,077/1917. II. B. 2. szám alatt hozott elvi jelentőségű határozatában, midőn a d... i halászlai társulat ama közgyűlési határozatát, melylyel M... i község javára telekkönyvezett 133 kat. hold 665 □-öl területhez, továbbá a m... i volt úrbéresekre nevére felvett 531 kat. hold 242 □-öl területhez, végül a m... i egyes kisbirtokosok révére felvett 796 kat. hold 360 □-öl területhez tartozó halászlai jog kizárólagos tulajdonosul az érdekeltségi kimutatás kiigazítását kérő... i püspöki uradalmat ismerte el; az érdekelt M... i község és az említett úrbéresekre közbevetett felebbezése folytán, de legfőbb felügyeleti jogánál fogva hivatalból is *megsemmisítette*, „mert — az indokolás szerint — a nevezett püspöki uradalom eme — reá nézve idegen — területeken, a halászlai törvény életbelépte előtt és azután is, évtizedek óta háborítatlanul gyakorolt halászlai jogot, melyet felszólamlás tárgyává tett, az 1888. évi XIX. t.-cz. 4. és 5. §-ai rendelkezéseikhez képest sem jogerős alispáni határozattal, sem jogerős bírői ítélettel nem bizonyította és így a társulat ama határozatát, melylyel a nevezett püspöki uradalom halászlai jogát elbírálta, illetve pusztán és egyedül az évtizedeken át való háborítatlan gyakorlás alapján megállapította, megsemmisíteni kellett, annál is inkább, mert *az érdekeltségi kimutatás kiigazítása régi jogon gyakorolt halászlai jog esetében csak a halászlai jogot igazoló fentebb említett közokiratok alapján történhetik.*”

Kimondja továbbá a fenti határozat indokolásában azt is, hogy *„a halászlai társulat halászlai jogokat elbírálás tárgyává nem tehet, csupán a közokirattal bizonyított halászlai jog fennállását állapíthatja meg s ennek alapján köteles az érdekeltségi kimutatást kiigazítani, mert a vitássá vált halászlai jog elbírálása nem is*

czéhláda erős kis megvasalt láda volt; a czéh pénztárosa őrizte egész éven át. A főzár kulcsa a czéhmesternél volt, a vaspántlakat kulcsa pedig a pénztárosnál; egymás nélkül nem nyithatták fel a ládát. A pénztár elrendezése után új pénztárost választottak. A czéhmester jelölt valakit, azt egyhangúlag megválasztották. A megválasztásáért ő fizette azt a bort, a mi az „ezüst” kancsóban volt! Minden évben pénztáros választás volt; legyen része mindenkinek a bizalmas megtiszteltetésben.

Most aztán következtek a gyűlés kimagasló pontjai. Először is a „mesteravatás”. A mesterré avatás előfeltétele a „remekelési” munka elvégzése volt. A mesterré avatandó legénynek a czéhmester jelölte meg, hogy mi legyen a „remekelési” munka. Olyan munkát rendelt el, a minek a pesti mester hasznát is vehette. Minthogy a pesti vizeken leginkább csak kishálót (Kleinsegen) és kecsgehálót (Grundgarn) használtak, rendszeren a kettőnek a készítését rendelte el. A mesterjelölt aztán bejelentette, hogy mikor kezd és hol dolgozik. Aznap két mester elment a jelzett helyre és figyelte, hogy hogyan dolgozik; naponként más-más két mester ellenőrizte, mindaddig míg készek nem voltak a hálók. Ekkor ment a czéhmester és vele a legidősebb halászmester a remekelést megvizsgálja; megtalálták a leg-

közigazgatási hatáskörbe, hanem a királyi bíróságok hatáskörébe tartozik s a jogvita bírői eldöntéséig a halászati társulat az érdekeltségi kimutatásban tagként azt köteles feltüntetni, a ki a parti birtokot, illetve a víz medrét tulajdonosként birtokában tartja.

A halászati jog birtokarány szerint való bérjövendelmé pedig a jogvita jogerős bírői eldöntéséig bírői letétbe helyezendő s annak javára lesz kiutalványozandó, a kinek a halászati jog a jogerős bírői ítéletben megítéltetett."

A halarak szabályozása Németországban.

Németországban, a mint arról már több ízben hírt adtunk, a gazdaságilag fontosabb s köztáplálékszámba menő édesvízi halak (ponty, czompó, csuka, vörösszárnyú, pirosszemű keszeg és dévér) árai az egész birodalomra vonatkozólag hatóságilag állapították meg. E rendelkezés alá nem eső többi halfajnál aztán azt tapasztalták, hogy egyes központi piacokon azok árai aggályos magasságokra szöktek fel, természetesen az "aggályos magasság" nem a mi viszonyaink szerint való megítélésben értendő. Éppen azért a birodalmi árvizsgáló-hivatal bizonyos irányárakat állapított meg az egyes árvizsgáló hivatalok részére. Ebben az összeállításban a nálunk is előforduló halak a mellékelt táblázat szerinti árakkal szerepelnek, átszámítva métermázsára, illetőleg kilogrammra és koronára (1 márka = 1.5 korona).

Vagyis, ha például mindjárt az elsősorban felsorolt süllőt vesszük, az, a legdrágább esetben, mikor a nagykereskedőtől veszi a kiskereskedő, a fogyasztónak $345 + 60 + 90 = 495$ fillérjébe kerül kilogrammonként. Nálunk Budapesten ez a halfaj az utóbbi időben a vásárcsarnok hivatalos árjegyzései szerint elérte a *hús: koronás* árt. Rendkívül olcsónak van véve a harcsa; annak kilogrammja az előbbi esetben 270 fillér. Nálunk az utóbbi időben *10—18 K* áron adják kilogrammját.

Az árkiszámítás alapjául azt vették, hogy a nagykereskedőnek a szállítási- és raktárontartásközben az árú 5%-os fogyásával kell számolnia; a szállítás és

kisebb hibát is és figyelmeztették rá. Ha aztán már nem volt több hiba, akkor a czéhmester késsel több helyen átvágta az új hálót s ráparancsolt a mesterjelöltre, hogy most foldozza ki a szakadásokat, mert azt is látni kell, hogy tud-e hálót foldozni? Ha azt is elvégezte, ekkor kiadtak neki egy szákkötést: 60 szemre; miután megkezdte, megolvasták a szemeket, 15-nek kellett lenni. Ha ez rendben volt, akkor elismerték, hogy mindent tud s avatásra alkalmas. A mesterjelöltet a legényasztaltól a mesterasztalhoz hívták, a czéhmester felállott és a következőkép szólott: „Itt áll előttünk N. N. legény, ki mester óhajt lenni, az általam feladott remekelési munkát sajátkezűleg jó elvégezte, miért is mától fogva halászmesternek avatom fel. Menj vissza a legényasztalhoz, búcsúzz el a legényektől!” A mesterjelölt visszament és elbúcsúzott a legényektől; a búcsúzás abból állott, hogy tíz itcze bort fizetett nekik. Aztán visszament a gyűlésttartó mesterek asztalához, ott a czéhmester elsősorban, aztán a mesterek kezét szorítottak vele. Ha a kézfogás megtörtént, a czéhmester a czéhkancsóból megkinálta egy pohár borral, koczintott vele, épp úgy a többi mester is; ez egyben annyit is jelentett, hogy most már az ő „tegezését” is elfogadják; az öregebb mestereknek azonban mindig megadta a tiszteletet az ilyen új halászmester. (Folyt. köv.)

Hatósági halárelemzés Németországban.

H a l f a j	I.	II.	III.	
	Előállítási ár 100 kg.-ként	A nagykereskedő ártöbblete 100 kg.-ként	Kiskereskedő ártöbblete 1 kg.-nál	
			a) ha a nagykereskedőtől vásárol, annak árához	b) ha közvetlenül a termelőtől veszi, az előállítási árhoz
	korona		fillér	
Süllő 1 kg.-tól felfelé ...	345	60	90	105
„ 1 „ lefelé ...	270	45	60	75
Sügér 0.15 kg.-tól felfelé	225	45	45	75
„ 0.15 „ lefelé	150	30	30	45
Harcsa, kárász ...	180	45	45	60
Márna, őn stb. 1 kg. felül	150	30	30	45
„ „ „ 1 „ alul	120	30	30	45
Paducz 0.5 kg. felül ...	120	30	30	45
Apró hal ...	60	60	22	30

kezelés költsége pedig métermázsánként 15—18 koronára rug; az üzleti költség és tiszta nyereség pedig körülbelül 8% az előállítási árhoz képest.

A kiskereskedőnek a kimérésnél van mintegy 5%-os vesztesége, üzleti költségére és tiszta nyereségére pedig az előállítási ár 15%-a engedhető. Természetesen, hogy a szállítási távolság szerint a szállítás költsége változik s egyáltalán a birodalom különböző részeiben különböző lesz az előállítási ár is. A helyi árvizsgáló hivatalok feladata aztán, hogy az adott viszonyokat megfelelően mérlegelje.

Ha a kiskereskedő közvetlenül a termelőtől veszi a halat, akkor a tényleges szállítási költséget s a szállítás-közben való súlyvesztést beleszámíthatja az árba, de nem a nagykereskedőt megillető hasznot.

A mint látjuk, a németek figyelemreméltó alapossgal dolgoznak e téren is.

Ugyancsak ezt a lelkiismeretes alapossgot jellemzi az is, hogy már most tájékoztatják a tógazdákat az előrelátható *őszi halákról*, tekintettel arra, hogy a népesítésre való anyag, takarmány, műtrágya, halászó szerszámok, segédszemélyzet stb. szerzése oly nagy nehézségekbe ütközik, hogy tehát az előrelátható árakhoz képest igazíthatják üzemiüket.

A várható árak pedig a tógazdaságok vasúti állomásain a szállítóvagonba rakva, métermázsánként fogyasztásra szánt *pontynál 480 koronára* (1 márka = 1.50 korona), *czompónál 555 koronára tehető*.

A végleges árakat a terméseredmények alapján 1917. őszén fogják megállapítani.

Minden valószínűség szerint ilyenforma árra lehet nálunk is számítani.

Tavaszi séta a budapesti Dunakorzón. *)

II. A korai álkérészek.

1917. évi márczius hó végén.

Az idén — sajnos — sehogysem akart kitavaszkodni, tán éppen azért, mert még sohasem várták a szegény pestiek olyan türelmetlenül (vagy türelmesen?) a ki-

*) Az első hasonló című s a „Duna Hydropsychéiről” szóló közleményem a „Halászat” múlt évi május hó 15-iki számában jelent meg.

keletet, mint az elmúlt nagy télen a — szenesboltok előtt. Pedig talán ott kaphatták a legkevesebb biztató jelet, melyből a zord évszak végére következtethettek és vígasztalódhattak volna. A Duna január második felében kezdett csak zajlani, megcsúfolva a lapokban nemsokkal azelőtt közölt régi tapasztalatot, melyszerint ha a Duna január 14-ig jégmentes, akkor már az is marad. Bizony másképp történt, jeges volt az idén még márczius közepe táján is. És mégis a Dunaparton láttam meg legelőbb a tavasz közeledtének csalhatalan jeleit.

Nem a vadgesztenyefákon, ezek rügyei akkor még meg sem mozdultak, hiszen virágvasárnapra is lustán ébrednek ebben az esztendőben, hanem a korzó vaskorlátain. De itt jóval előbb, gyümölcsoltó táján, mikor szokása ellenére még a somfa sem sárgállott e szigorú tél után. Ott, a vaskorlátokon dideregtek a tavasznak, a Duna tavaszának első hírnökei. Karcsú testű, hosszúcsápú, 1—2 centiméter nagyságú szárnyas rovarok, melyeket a télikabátos sétálók legtöbbször észre sem vett. (1. kép.) Ez egész természetes. Ki törődhet manapság ilyen haszontalan semmiségekkel?

1. kép.

A *Nephelopterix araneoides* nőténye, 2-szer nagyítva. Az állat testhossza a valóságban csápok nélkül másfél centiméter. (Eredeti rajz.)

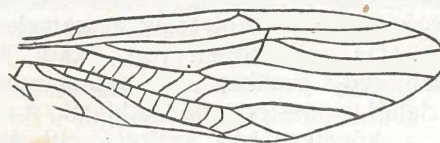
Mikor az élet ezernyi gondja oly súlyosan nehezedik kevés kivétellel mindannyiunkra, És mégis! Tévednénk, ha azt tartanók, hogy e „semiségek“-hez semmi közünk. A tavaszt jelentik, mindnyájunknak bizonyos megkönnyebülést. Hozzánk haláshoz pedig még közelebb állnak, bennünket jobban érdekelhetnek, mint másokat, ha életük történetét megismerjük. A Duna szülöttei ezek is. Bölcsőjük a Dunameder feneke, sírjuk, gyakran korai sírjuk, a halak gyomra. „Natura in minimis maxima“, a természet parányi műveiben mutatkozik igazán fönséges nagyságában. A legkülönfélébb természeti tárgyak és tünemények legtöbbször olyanok, mint az összekuszált lánczok szeméi, melyek összetartozását legkevésbé sem látjuk első tekintetre. A dolgok mélyére hatolva azonban nem egyszer olyan összefüggéseket találunk, melyeket előbb nem is sejtettünk. Így van ez a jelen esetben is. Ezeket a rovarokat hiába keressük máshol, mint folyóvízparton, kora tavasszal. A víztől nem kalandoznak el messzebbre. A vízben azonban máskor is megtalálhatjuk lárváikat, mert azon rövid idő kivételével, midőn, mint a tavasz hírnökei, szárnyat kapva, megjelennek a vízparton, előlük elrejtőzve élnek a folyóvíz fenekén. Más rokonaik általában az álkérészek rendjének tagjai a hegyi patakok igen gyakori lakói, tehát különösen a pisztrángra és pérhalra birnak fontossággal. Szárnyatlan, hattábu lárvák azonkívül, hogy számottevő haltáplálékot képviselnek még azért is fontosak, mert jelenlétükről a víz tiszta-ágára, bőséges oxigéntartalmára következtethetünk. A lárvák ugyanis részben saját-ságos kopoltyúkkal, részben csak bőrükön át lélekzenek a vízben, oxigénszükségletük pedig igen nagy, az oxigéntartalom szennyezés folytán beálló csökkenése iránt szerfőött érzékenyek s e miatt hamar elpusztulnak. Álló vizekben legtöbbször hiába keresnénk álkérészlárvákat, csak kivételesen élnek egyes fajok kristálytisza, hidegvízű hegytavakban, mert az állóvizek oxigéntartalma ingadozó szokott lenni, ezt pedig nem viselik el. Amde nemcsak a lárváknak, hanem a belőlük fejlődő

és rövid időre megjelenő szárnyas álkérészeknek is megvan a gyakorlati jelentőségük. Röpülésük idején — minden fajnak megvan a maga ideje — a vízbe hulló rovar is nagyon fontos haltáplálék. Még a horgászok mülégy-gyűjteményében is találunk álkérészutánzatokat. („Stone-flies“.)

A képzett sporthorgász tudja is, hogy mikor kell ezeket alkalmazni, akkor, a mikor az igaziak röpülnek. Ime, még iparosok is foglalkoznak ilyen „semiségekkel“; a mülégyhoroggyártók, a kiknek gyártmányait, mindenféle rovarutánzatot, sporteszköz-kereskedések kirakataiban láthatjuk. Akad köztük többé-kevésbé sikerült álkérész is, mert arra törekszenek, hogy a „mülégy“ lehetőleg hű utánzat legyen, hogy a halat minél könnyebben meg lehessen csalni vele.

Ennyiféle gyakorlati haszon előrebocsátása után talán megengedik olvasóink, hogy a Duna legkorábbi álkérészfajait, a márcziusiakat, közelebbről bemutassuk. Látjuk, hogy még a „semiség“-nek gondolható természeti tárgyak is milyen közelről érdekelhetnek bennünket halászokat.

Mi sem könnyebb, mint sétaközben két újjal nyakoncsipni néhány példányt a Dunakorzó vaskorlátján, mert ezek a rovarok oly közönyösek és lusták, hogy alig kísérlék meg a menekülést. Ha hosszasan piszkáljuk őket, még akkor is legfeljebb futással igyekeznek odébb kerülni, de szárnyaikat még sem veszik igénybe. Csak saját jószántukból, jó időben végeznek rövid repüléseket. Pedig — ha nem is kivétel nélkül — jól kifejlesztett, repülésre alkalmas két pár szárnyuk van. Nyugalmi helyzetükben azonban csak annyit látunk a szárnyakból, hogy testük háti oldalát csőszerűen befedik, mintha valami palástjuk lenne. Sem a szárnyak számát, sem pedig azok alakját és rajzát nem láthatjuk. Ha erre és egyebekre is kíváncsiak vagyunk, akkor az állatot meg kell ölnünk, hogy kényelmesen és kínzás nélkül tanulmányozhassuk. Célyszerű például olyan kis henger-üvegbe dobunk, melynek fenekén éterrel átitatott és parafalappal lefödött vattacsomó van. Ebben, ha jól bedugaszoljuk, pár pillanat alatt örökre elalszik a rovar. Ha már most gyenge, könnyen szakadó szárnyait óvatosan kifeszítjük, akkor látjuk csak, hogy mellső két szárnyuk alatt még két hátsó szárnyuk is van s ezek még szélesebbek, de nyugalmi helyzetben legyszűrűen össze vannak hajtogatva. Mellső szárnyuk erezetét a 2. képen ábrázoltuk. Nem mindegyik álkérészfajnak

2. kép. A *Nephelopterix araneoides* nőténye mellső szárnyának erezete. (Eredeti rajz.) A valódi szárny hosszúsága 14 milliméter. Az állat teste (csápok nélkül) körülbelül 1 centiméter hosszú. A nemsokkal kisebb hím szárnya azonban csak másfél milliméter s így repülésre alkalmatlan, sőt szabad szemmel alig látszanak a csökevényes szárnyak.

éppen ilyen a szárnyereze. Nagyjában igen, a típus egyezik, de a részletekben változatos, kisebb-nagyobb különbségek vannak a közelebbi és távolabbi rokonfajok szárnyainak erezetében. A rovartudósok pedig neveket adtak még a szárnyak egyes ereinek is, hogy el lehessen igazodni az apróbb különbségek között, hogy az egyes rokonsoportok és a fajok bélyegeit, ismertetőjegyeit megállapíthassák. Erre a célra pedig,

egyéb testrészek különbségein kívül, kiválóan alkalmas és kényelmes útbaigazítónak bizonyult a szárnyerezet rajza.

Olvasóinkat azonban nem fogjuk untatni ilyen, csak a szakembereket érdeklő részletek ismertetésével. Csak éppen megemlíjtük, hogy a Duna tavaszának első hirnökeiben az álkérészek rendjébe (Plecoptera), a fonalastapogatójú álkérészek alrendjébe (Plecoptera filipalpia) s a Taeniopterygidae családba tartozó Nephelopterix-nem (genus) két fajt lehet fölismerni és pedig a Nephelopterix nebulosa L. és a Nephelopterix araneoides Klapálek fajokat. Később más rokonfajoknak jön majd meg az idejük. Nagyobbaknak is, olyanoknak, melyeknek szárnyai laposan fedik be hátukat, potrohuk végén pedig két elég hosszú és erős farkserte látha ó, míg ezeké oly rövidek, hogy a szárnyak messze tulnyulnak felettük és egyébként is csak nagyítóval vehetők ki jól.

Márcziusban a Nephelopterixek ülnek a korzó vaskorlátain, hol pókok is leselkednek . . . Ezekhez még visszatérünk. Most csak annyit róluk, hogy könnyűszerrel elejthető zsákmányuk ez az álkérész, a mint ott üldögél, készülődve egyetlen hátralevő hivatása betöltésére: az utódokról való gondoskodásra. Étel nem kell neki. Némely nőstény már megtermékenyült, aránylag nagy, sárgásfehér, de csupa apró, összeragadt, gömbölyű petéből álló petecsomag látszik potroha alsó részére tapadva. Ezzel a terhével igyekszik majd a Duna fölé repülni, hogy ott behullassa, rábízva a következő nemzedéket, melynek ő ad életet s a mely majd egy év múlva fog úgy megjelenni, mint most a szülője . . . Addig még sok víz fog lefolyni a Dunán, de a beléhullatott petecsomag fenékre szállva csakhamar kikel, a víz nem sodorja el messzire. Apró, szárnyatlan, hatlábú, erős rágó szájszervekkel bíró lárvák bujnak ki belőle, növekednek, küzködnek a létért a Duna fenekén, pusztítva, gyilkolva a náluknál gyengébb apró teremtményeket, melyekkel közös a lakóhelyük. Mert amennyire közönyös, lusta állatok a kifejlett szárnyas álkérészek, annyira vakmerő, falánk, ragadozó állatok a lárváik. Állítólag még saját gyengébb fajrokonait sem kímélik. *A halak meg nekik nem kegyelmeznek.* Ez már így van a természet rendje szerint.

De térjünk vissza a korzó vaskorlátján tanyázó márcziusi élet megfigyeléséhez. Egy-két Nephelopterix nem töltheti be anyai hivatását. Nem azért, mintha valamely hal idő előtt elkapná, hanem azért, mert ott éri utól végzete a vaskorlátot: Mert sok ott a pók is. Működésben láthatjuk őket is a dunaparti sétánko . . . a mint kiszívják egy-egy Nephelopterixet . . . Ámde vigyázzon a természetkedvelő, ha — a mit igazán nem hiszek — e kis cikkre még jövő év márcziusában is emlékezne (most már elképzelt, mire e sorok napvilágot látnak) és saját szemével látni akarna éppen az itt leírt dolgokat, mert könnyen nagyot tévedhet, ha pókokat keres a Nephelopterixek között: az egyik álkérészfaj hímjeit is póknak nézheti esetleg. Hogyan? Tán meg is ütközik rajta az olvasó hogy ilyen nagy tévedésre is képesek tartjuk, tudva hogy a pókoknak nincs szárnyuk s emlékezve a föntbbiekből arra hogy az álkérészeknek mégis van, melyek palástszerűen fedik testük háti oldalát. Igen, de egyes fajok hímjeinek szárnyai kicsinyek, fejlelenek, repülésre egyáltalán nem alkalmasak és éppen az egyik Nephelopterix faj hímjei ilyenek. Míg a másik faj mindkét nembeli egyedének nagy szárnyaik vannak, tudnak repülni is, addig ezeknek a természet csak körülbelül má-fél milliméter hosz-

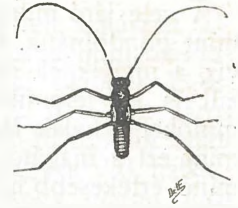
szúságú szárnyakat adott. Nagyító nélkül alig látszanak e parányi szárnyak s a mint nyurga lábaival futkos a hosszúcsápú hím Nephelopterix aranesides, tán éppen szerelmesen az ő szép nagyszárnyú párja után, bizony póknak tarthatja a laikus. Ezért is kapta nevét a faj fölfedezőjétől, az álkérészek egyik legkiválóbb kutatójától, a cseh *Klapálek*-től. „Araneoides“ magyarul azt jelenti, hogy „pókszerű“. (3. kép.)

Vajjon miért nem juttat a természet igazi szárnyakat a hímnek, hogy repülni tudjon ő is, mint a párja? Egy kérdés a számtalan olyan közül, melyre lehet is felelni, meg nem is. Annyi bizonyos, hogy a szárnyatlan, (helyesebben parányi szárnyú) hímek is be tudják tölteni hivatásukat, épp úgy, mint a szárnyas rokonfajok, mert az álkérészek ülő helyzetben párzanak, nem röptükben, mint az igazi kérészek, az Ephemeridák. A nőstény azonban nehezen tudna szárnyak nélkül anyai kötelességének megfelelni. Petecsomóját ugyanis föltétlenül folyóvízbe kell behullatnia, hogy az új nemzedék kifejlődhessen. Vajjon képes volna-e erre az anyaállat szárnyak nélkül?

Igaz, hogy a vizet elérhetné a földön futva is, mint a hogy a szárnyatlan hím ki tudott mászni a partra, mikor mint lárva a vízben már elérte végső fejlettségi fokát és levette nimfabőrét, szakított a vízi életmóddal. Igen ám, de a hímnek nem kell többé visszatérni a vízhez, mert ha párosodott a parton, akkor élete utolsó hivatásának már megfelelt. A nőstény azonban a víznek adós a petékkel. Hogy ezt a tartozását biztosabban leróhassa, talán azért növelte nagyra szárnyait a természet?

Mindenesetre jó, hogy így van, a halaknak csak annál biztosabban s bővebben terem a folyóban a táplálékuk.

Dr. Unger Emil.

3. kép. A Nephelopterix araneoides hímje nagyítóval. Az állat valódi hosszúsága csápok nélkül fél centiméternél valamivel nagyobb. (Eredeti rajz.)

Pisztrángos tógazdaság nagybani üzemmel.

— *Doljan Emil* dolgozata után. Oest. Fisch. Zeitung. 1916. Nr. 19—24. —

(fs) A gazdasági boldogulásunk érdekében általánosan sürgetett többtermelésnek, természetesen a halászat terén is érvényesülni kell. Ma már nem kétséges, hogy a háborúval kapcsolatos óriási áldozatok anyagi erőnket oly mértékben terhelik, hogy azoknak elviselése csakis mai termelésünk jelentékeny tágitása és fokozása mellett lesz lehető. Saját maguk, de hazánk iránt is tartozó kötelességet teljesítenek tehát a termelők akkor, a mikor megértéssel és egymás támogatásával a kínálkozó összes eszközöknek felhasználásával, vasakarattal és törhetetlen kitartással iparkodnak terméshozamukat úgy mennyiség, mind minőség tekintetében a lehetőségig fokozni.

Ha van tér, a hol az ilyen irányú tevékenység kiváló sikert és hasznot hajt, a halászat bizonyára az. Bár ennek, mint termelésnek, eddigi haladásáról és nagyarányú fejlődéséről szép és örvendetes képet adhatnánk, nem vitatható, hogy még mindig messze állunk a fejlődésnek országos szempontból kívánatos fokától. Főleg közvizeink jobb hasznosítása körül sok még a tennivaló. Ha elgondoljuk, hogy eme vizeink kiterjedése

majd félmillió holdra rúg, vagyis igazában ennek az óriási terület egy részének jobb kihasználása, más részének pedig termővé tétele a végső cél, bármily szerény hozamtöbblettel számoljunk is területegységenként, akkor is sok ezer mázsára rúgó halhússal szaporíthatjuk közlelmezésünket és sok millió értékszaporulattal a közvagyonot.

A vele járó munka pedig nem sok és jóval könnyebb, mint gondolnánk. Hiszen nincsen olyan állandó jellegű víz, a melyeknek medrében emberi közreműködés nélkül is ne teremnének olyan alsóbbrendű állatok, a minőket a halak fogyasztanak. Egyéb sem kell tehát, mint ezt a magától kínálkozó faunát halhússá és pedig minél értékesebb halhússá átalakítani. Ezt maguk a halak elvégzik, szintén a mi közreműködésünk nélkül, vagyis a gazdát csupán az a feladat terheli, hogy olyan halállományról és annak fenntartásáról gondoskodjék, a melyik a fennforgó viszonyok között a természetes hal-táplálékot leggazdaságosabban értékesítheti.

Közvizeink jelentékeny része, mind tudjuk, az úgynevezett pisztrángos szintájba esik, azok tehát az ilyen vizekben élő salmonidafélék tenyésztésével lesznek értékesíthetők. Noha hazánkban több mint 200 olyan telep van, mely eme halféleségek mesterséges költetésével foglalkozik, eredmények dolgában ebben az irányban még hátrább vagyunk, mint a tömeges termelésre alkalmas egyéb fajtákat illetően. Van ugyan több oly kisebb-nagyobb tógazdaság is, mely tavakban és tógazdaságszerű üzemmellel végzi a pisztrángfélék tenyésztését, egészben véve azonban eme telepek is inkább csak ikrát és népesítésre való ivadékokat termelnek, mint asztalárút. Legtöbbjé pedig csupán költet, hogy a kikelt és esetleg nyújtott ivadékokat közvizek halasítására fordítsa.

Előreláthatólag a háború után hosszú ideig maradandóan magas pisztrángárakra számíthatunk, ami a szintén nagyobb termelési költségek ellenére is ösztönzőleg hathat a termelőre abban az értelemben, hogy a kellő előfeltételek esetén ne mulassza el ezt az eszközt is felhasználni birtoka termésének fokozására. Csak mellékesen érintem, hogy okkal-móddal még a kiscgazda is berendezkedhet ilyen üzetre, ott a hol a haltáplálék megszerzése nem ütközik elháríthatlan akadályokba és a hol a termelt halak értékesítésére alkalmas forgalmi központok nem hiányoznak. Jelzem különben, hogy ma már a pisztrágnak élve való szállítása sem jár különösebb nehézséggel, amellelt annyira keresett, hogy például Budapestre Dániából is került már pisztráng.

A termelés elősegítése végett tájékozással adjuk az alábbiakban *Doljan Emil* osztrák halászati felügyelő erre vonatkozó dolgozatának (Oest. Fisch. Ztg. m. évi folyamának 19—24. számai) hazai viszonyainkra is alkalmazható részleteit.

Doljan mondandóit egy olyan általános gyakorlati tapasztalat említésével kezdi, a melyeknek igazságát az eddig létesült hasonló telepek sorsában sokszorosán visszatükrözve látjuk. Nevezetesen, hogy a pisztrángra alapított tógazdaságok boldogulására nem annyira a szorosan vett halgazdasági tényezők hatnak döntőleg, mint inkább az a körülmény, mennyire áll módunkban a tömeges termelés legfőbb kellékét: a *halélelmet minden időben méltányos áron, kellő mennyiségben és minőségben megszerezni*. Meg kell állapítanunk, hogy sok tógazdaság ezen alapvető feltétel hiánya miatt volt kénytelen üzemét megváltoztatni, avagy redukálni.

Ami egyébként az üzemek irányát illeti, az lényegileg vagy *tenyésztésből*, vagy *hízalásból* állhat. Tenyésztést akkor üzünk, ha saját, avagy eladási célokra főleg

halikrát és népesítésre való éves ivadékokat termelünk; míg ha másutt szerzett ú. n. nyújtott halanyagnak asztalárúvá való fejlesztésére fektetjük a fősúlyt, akkor *hízalásról* van szó.

Tenyésztési- és hízalási-üzem, egymástól egészen elütő igényeket támasztanak a gazdasággal szemben, a mennyiben amannál kifogástalan tenyészanyag, emennél pedig elsőrendű asztalárú létrehozására törekszünk. Egyébként ezt a kétféle üzemet a legtöbb nagy gazdaságban egyesíteni is szokták, a hol azonban az egyik, vagy másik irány domborodik ki inkább, a szerint, a mint a helyzeti, berendezési és értékesítési viszonyok, inkább az egyiknek, vagy a másiknak kedveznek?

Nagy általánosságban a viszonyok kedvező volta leginkább attól függ, hogy 1. a telepet tápláló víz minősége, kiváltképpen pedig annak a mennyisége és hőfoka, a legmelegebb évszak tartama alatt megfelelő-e; 2. hogy milyenek a terep alakulati és lejtési viszonyai.

A mi pedig az értékesítés kérdését illeti, nyilvánvaló, hogy olyan vidékeken, a hol a halászat ügye szervezve van és a nagyközönség tudja és ösmeri a közvizek halasításával járó nevezetes előnyöket, épp úgy, a hol a sporthorgászat virul, ott üzletileg a tenyésztés fog inkább jövedelmezni. Ellenben nagyobb városok, nyaralótelepek, fürdők és turisztikai központok közelében, az asztalárúnak előnyös és díztos értékesítésére lehet számítani, tehát a hízalás lesz inkább helyén. Különben ma már szállítóedények is vannak, a melyekben aránylag zsúfoltan nagyobb távolságra is élve lehet a halat eljuttatni — mint például a *hydrobion*, mely oxigénnek automatikusan való adagolásával biztosítja a halak életbenmaradását, — nemkülönben mivel a halaknak leölt állapotban való forgalombahozatala is tért hódít, azok piaczképessége ma már távolról sem szorítkozik olyan szűk tere, mint ennekelőtte.

Ezeknek előrebocsátásával *Doljan* a következőkben ismerteti részletesebben az egyes tenyészirányokat.

(Folyt. köv.)

A magyar halászat szakirodalma.

Összeállította: **Vutskits György dr.**

(Folytatás.)

1597. — *p* —: Süllő a Tapolyban. I. I. V. évf. 1903/904. 4. sz. p. 32.
 1598. — A pesti központi papnevelde. I. I. V. évf. 1903/904. 7. sz. p. 56.
 1599. — Halpusztulás a Ferencz-csatornában. I. I. V. évf. 1903/904. 22. sz. p. 186.
 1600. — Gróf Szapári Gyula (Nekrológ). I. I. VI. évf. 1904/905. 11. sz. p. 88.
 1601. — Az Olt folyó. I. I. VIII. évf. 1906/907. 9. sz. p. 72.
 1602. — Kubikgörök. I. I. XI. évf. 1907/908. 6. sz.
 1603. — A pisztrángivadék etetése. I. I. XIII. évf. 1910/911. 2. sz. p. 16.
 1604. — A német mezőgazdasági egyesület. I. I. XII. évf. 2. sz. p. 16.
 1605. — A rákpestis. I. I. XII. évf. 1910/911. 3. sz. p. 24.
 1606. — Halóriás. I. I. XII. évf. 3. sz. p. 24.
 1607. — Halászatunk az 1911. évi torinói kiállításon. I. I. XII. évf. 1910/911. 16. sz. p. 127.
 1608. — *p*. — *a*. Az új állatkert akváriuma. I. I. XIII. évf. 1911/912. 17. sz. p. 155—156.

1609. *p. b.* Gazdasági eltolódások. I. I. XIII. évf. 1912/913. 23. sz. p. 218—219.
1610. —*p. —z.* Rákfajok megkülönböztetése. I. I. I. évf. 1899. 1. sz. p. 3—7.
1611. *r.* Óriási osztriga. I. I. II. évf. 17. sz. p. 114.
1612. — Egy új bacillus. I. I. II. évf. 17. sz. p. 114.
1613. — Kísérletek a rák mesterséges tenyésztése terén. I. I. IX. évf. 1907/908. 4. sz. p. 27.
1614. — Halpusztító állatok. I. I. X. évf. 1908/909. 17. sz. p. 135—137.
1615. — A Nemzetközi Tengerkutató Egyesület kongresszusa. I. I. X. évf. 1908/909. 24. sz. p. 199.
1616. — Beteg és elhullott halak vizsgálata. I. I. XV. évf. 1914. 7. sz.
1617. —*r. k.*— A ponty eredete. I. I. II. évf. 1900/901. 4. sz. p. 24.
1618. —*r. n.* Terméketlenség a pisztrángra. I. I. II. 1900/901. 5. sz. p. 32.
1619. *s.* A vándorló czápák. Zoológiai Lapok. I. évf. 1899. p. 191.
1620. *ss.* Oroszországból. Halászat. XII. évf. 1910/911. 2. sz. p. 16.
1621. *tt.* A halak földrajzi elterjedéséről. I. I. II. évf. 1901. 2. sz. p. 9—10.
1622. — Pisztráng és vízisikló. I. I. II. évf. 1900/901. 6. sz. p. 39.
1623. — A halál módjának befolyása a halak tartóságára. I. I. II. évf. 6. sz. p. 39.
1624. — Horgászat Amerikában. I. I. II. évf. 1900/901. 13. sz. p. 86.
1625. — Egyes halfajok szívóssága. I. I. II. évf. 1900/901. 16. sz. p. 106.
1626. —*u. —e.* A halak alvásáról. I. I. 1900, 901. II. évf. 5. sz. p. 32.
1627. *vs.* Az időjárás és a víz viszonyai. I. I. X. 1908/909. 23. sz. p. 186.
1628. —*z*— Halászatunk a párisi világkiállításon. I. I. I. évf. 1899/900. 13. sz. p. 58.
1629. — Halellenségek irtása. I. I. I. évf. 1899/900. 23. sz.
1630. Olcsó haltáplálék. I. I. I. évf. 1899/900. 23. sz.
1631. — Bastard pisztráng és szivárványospisztráng közt. I. I. I. évf. 1889/900. 23. sz.
1632. — Osztrigatenyésztés Franciaországban. I. I. II. évf. 1900/901. 6. sz. p. 40.
1633. — Értekezlet az osztrák halászati egyesületben. I. I. XVI. évf. 1915/916. 7. sz.
1634. — Ártézi vízzel táplált halastavak. I. I. 1901/902. 20. sz. p. 149.
1635. — Nemzetközi halászati kiállítás és kongresszus Szt.-Pétervárott. I. I. II. évf. 1900/1. 16. sz. p. 106.
1636. — Hannover halastavai. I. I. XV. évf. 1914. 21. sz. p. 235.
1637. —*y.* A Balaton halainak népies elnevezéséről. I. I. XII. évf. 1910/911. 12. sz. p. 94—95.
1638. —*y —ly.* Az ipari szennyvizek és a halászat. I. I. XIII. évf. 1911/912. 9. sz. p. 70—71.
1639. * * Halászati társulatok és a hatóság. I. I. II. évf. 1900/901. 11. sz. p. 67—69.
1640. §. Halászati vállalatok és a betegsegélyező pénztárak. I. I. VII. évf. 1905/906. 4. sz. p. 25—27.

Pótlás:

1. *Jurek J.*: „A pisztráng és lepényhal horgászata.” Rózsahegy. 1903.
2. *Herman Ottó és Dr. Imling Konrád*: „1888. évi XIX. törvénycikk a halászatról.” Budapest. Ráth Mór. 1888.
(Folyt. köv.)

JOGESÉT.

Varsát idegen vízterületen csak akként csomagolva (összerakva, átkötözve stb.) szabad szállítani, hogy annak fogásra való azonnali alkalmazhatása kizártnak legyen tekinthető.

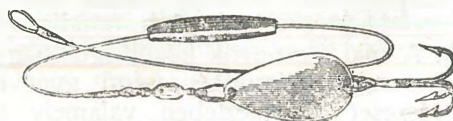
V. J. z...i lakos ellen folyamatba tett halászati kihágási ügyben Z. szab. kir. város tanácsa, mint másodfokú rendőri büntetőbíróság 1916. évi október 11-én 73 kih. szám alatt hozott ítéletével, Z. szab. kir. város rendőrkapitányának 1916. évi július 11-én 228 kih. szám alatt hozott elsőfokú ítéletét helybenhagyva V. J. halászmester z...i lakost ama vád alól, hogy tilalmi időszakban a Ferencz-csatornában halászott a Rbsz. 155. §. 2. pontja értelmében azért, mert a vád alapjául szolgáló cselekmény elkövetése bizonyítottan nem találtatott, felmentette. A földművelésügyi miniszter ez ügyben III. fokban a következő *ítéletet* hozta (60,620/917. sz.):

„A másodfokú ítéletet indokainál fogva helybenhagyom, de kiegészítem azzal, hogy a terhelt az 1916. évi január 22-én 8234/915. sz. a. kiadott körrendelet 1. §-ában ütköző kihágásban bűnösnek mondom ki, melyet azáltal követett el, hogy 1916. évi április 13-án a Ferencz-csatorna vizén, tehát reá nézve idegen halászterületen fogásra kész állapotban lévő halászati eszközökkel (varsákkal) csónakon közlekedett és ezért őt az idézett körrendelet 1. §-ának második bekezdése alapján behajthatatlanság esetén egy napi elzárásra átváltoztatandó 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett fizetendő 10 (tíz) K pénzbüntetésre ítélem, mely pénzbüntetést az 1901. évi XX. t.-cz. 23. §-a értelmében felerészben Z. szab. kir. várost, fele részben a m. kir. kincstárt illeti.

Indokolás: A másodfokú ítéletet a Rbsz. 200. §. első bekezdése alapján kiegészíteni kellett, mert az alsó fokon eljáró első- és másodfokú rendőri büntetőbíróság daczára annak, hogy a sértett „Ferencz-csatornai érdekelt halászati társulata” képviselőjében megjelent J. V. főmérnök a tárgyalás alkalmával a terheltet azzal is vádolta, hogy a reá nézve idegen halászterületen fogásra kész állapotban lévő varsákat csónakon szállított és daczára annak, hogy a terhelt a vádbeli állításnak ezt a részét beismerte, a bűnösség megállapítását és a büntetés kiszabását minden indokolás nélkül mellőzte.

Ezért a felebezés idevonatkozó részének helyt adva, a terheltet jelen ítéletem rendelkező részében megjelölt kihágás elkövetésében beismerése alapján bűnösnek kimondani és az idézett rendeletben előírt büntetést reá kiszabni kellett annyival inkább, mert abbéli mentsége, hogy az üzemtervszerűleg megszabott általános halászati tilalom beálltával állítólag szerszámaint csak haza szállította, nem menti őt ama kötelezettség alól, hogy eme szerszámokat akként csomagolva (összerakva, átkötözve stb.) szállítsa, hogy azoknak fogásra való azonnali alkalmazhatása kizártnak legyen tekinthető.

A büntetés kiszabásánál enyhítő körülmény gyanánt vétetett a terhelt beismerése és büntetlen előélete, súlyosító körülményként pedig az, hogy mint halászmesternek a foglalkozása körébe tartozó és tilalom alá eső cselekményről tudomással kellett birnia.”

Érdekes, hogy a fürdővendégek egy része a baj idején komolyan foglalkozott azzal a gondolattal, hogy a következő évben nem fog már újra visszatérni üdülés céljából a megszokott helyre, mert nem akartak a „kásás“ vízben fürdeni, mivel a víz megzavarodását szennyezés következményének tartották.

Dr. Ammann felvilágosítására a fürdő bérlője, midőn üzletének komoly veszélyeztetését látta már, hirdetményt függesztett ki a fürdőépületre a közönség tájékoztatására. Különösen jól „hatott“ az a rész, melyben a tóvirágot mint *oxigénfejlesztőt* ajánlotta a fürdőzők figyelmébe azzal, hogy oxigénben dús vízben van alkalmuk fürdeni, a mi nagyon kellemes és egészséges. (Die Geschichte einer Wasserblüte. Von Dr. Hans *Ammann*, Kusel. Archiv f. Hydrobiologie und Planktonkunde. Bd. XI. H. 3. 1916.)

A tóvirág nálunk is gyakori jelenség, még pedig nemcsak természetes tavakban, de mesterséges tógazdaságainkban is. Néhány esetről beszámoltunk már lapunkban, de csak ritkán olyanról, a mely komoly bajt okozott. Tógazdaságban a víz áramoltatásával mindenesetre segíthetünk valamit, ha oly nagymértékű a kékmoszato fejldése, hogy halpusztulástól kell tartanunk.

Dr. Unger Emil.

Heringkonzervek olajának hamisítása. Németországban nemrég igen sok megbetegedés fordult elő azoknál, a kik a konzerv alakjában pléhdobozokban olajban elraktart sült heringet ettek. A hatóságilag megvizsgált dobozok semmi feltűnő elváltozást nem mutattak, nem voltak „felfúvódva“, a hering bennök szintén kifogástalan volt. De a 112 gr. súlyú heringet mintegy 10 gr. sűrűn folyó, sárgás-barna, zölden fluoreszkáló folyadék borította, a melyről kisért, hogy *ásványolaj* (kenőolaj).

Az ilyen ásványi kenőolajjal már régebben is visszaéltek s a pékek a kenyér külső bemázolására használták, a mi szintén károsan hatott a kenyerezet élvezőre. Hamburgban és Drezdában a hatóság külön figyelmeltetésével óvta az élelmiszeripart az ilyen olaj használatától.

A hatósági megállapítás szerint az ásványolaj használata élelmiszerhamisítás, mert ez az olaj emészthetetlen, olcsó, undort gerjesztő és élvezhetetlen.

Budapesti halpiacz. A hústalan napok következtében a belfogyasztás a mostani előrehaladott idényben is, a normális időkhöz képest, szokatlan erősnek nevezhető. Ilyen napokon úgy a közönség, mint a katonaság élénken vásárolja a halat.

Süllőben és harcsákban a hozatalok nagyobbodtak; némely napon annyira, hogy e fajta jegelt halak a maximált árakon (? Semmiféle oly rendeletről tudomásunk nincs, a mely a halarak maximálására vonatkoznék. *Szerk.*) alul (!) voltak kaphatók. Ellenben élő pontyban a készletek annyira apadtak, hogy egyes kereskedők joggal hivatkozva az élő hal melegebb időben való nagyobb súlyapadására, valamint a halaskocsik ezidőszertint való rosszabb kihasználására, az élő pontynak a budapesti vásárcsarnokban eddig megállapított árának emelését kérték.

Bár tagadhatatlan érveik helytállósága, mégis kételkedünk benne, hogy az áremelés befolyásolná a fővárosba szállítandó élő ponty mennyiségét.

Az április 17-e előtti meleg napokban a feladott élő halak majdnem valamennyi halszállítókosziban fuladtan érkeztek, jegelt pontyban tehát élénk volt a kínálat.

Az eddigi szállítási akadályok még azzal is szaporodtak, hogy egyes kereskedők halszállítókoszija, benzín hiányában, nem volt útnak indítható.

Tenyésztelt halakból már csak maradékok jöhetnek számításba; előre látható ennél fogva, hogy a piacz halszükséglete, rövid időn belül, nem lesz kielégíthető.

A jövőt illetőleg nem biztatók a kilátások, mert tógazdáink semmi, vagy csak igen kis mennyiségű haltakaromány fölött rendelkeznek; már most megjósolható, hogy ez évben, legjobb esetben, fele termésre számíthatunk.

Budapesti piacz árai: A vásárcsarnok igazgatósága részéről vannak megállapítva és a vásárcsarnokban ugyanazok, mint a melyeket az előző piaczi jelentésben közöltünk.

C.

Győrvidéki Halászati Társulattól.

228—Hal. 1917. szám.

Haszonbérbeadási hirdetmény.

A „Győrvidéki Halászati Társulat“ a kötelékébe tartozó Nagy- és Kis-Duna, Rába és Rábca folyókon a **halászati jogot** az alább körülírt bérleti szakaszokra osztva **1917. évi május hó 10-én délelőtt 10 órakor Győrött** (Városház, I. em., 38. szám) tartandó nyilvános szóbeli árverésen 1917. évi október hó 1-től 1923. évi szeptember hó 30-ig terjedő **hat évre haszonbérbe adja.**

I. bérleti szakasz: Kisbodak, illetőleg Nagybodak község alsó határától Asvány, illetőleg Böös községek alsó határáig. Kikiáltási ár: 3150 kor. — fillér.

II. bérleti szakasz: Szap község felső határától Nagybajcs, illetőleg Szögye község alsó határáig. Kikiáltási ár: 2748 kor. 90 fillér.

III. bérleti szakasz: Kisbajcs, illetőleg Kolozs néma községek felső határától Gönyü, illetőleg Kiskeszti községek alsó határáig. Kikiáltási ár: 2286 kor. 90 fillér.

IV. bérleti szakasz: A Kis-Duna, a Rába és Rábca folyókkal a Nagy-Dunába való ömlésétől Abda, illetőleg Ujfalu községek felső határáig. Kikiáltási ár: 2789 kor. — fillér.

V. bérleti szakasz: Öttevény, illetőleg Zámoly községek alsó határától Horváthkimle község alsó, illetőleg Magyarkimle község felső határáig. Kikiáltási ár: 647 kor. 68 fillér.

Minden bérleti szakasz külön-külön, de esetleg csoportosítva, vagy együttesen is bérbevehető.

Árverezni szándékozók a kikiáltási ár 10%-át tartoznak az árverés megkezdésekor bánatpénzül letenni; bérlet esetén szerződési óvadékul a bérösszeg egynegyed évi részlete teendő le.

A kötetendő szerződések bérbevevőkre nézve az aláírás után azonnal kötelezők, a Társulatra nézve csakis a választmány jóváhagyása után. A bérleti szakaszok a kikiáltási áron alul nem lesznek bérbeadva.

Fenntartja magának a Társulat azon jogot, hogy a tett ajánlatokat elfogadhasa vagy valamennyit visszautasithassa. Haszonbérleti feltételek, területfelosztási kimutatás és egyéb felvilágosítások a társulat igazgatójánál (Győr, Kálvária-utca 6. sz.) szerezhetők be.

Győr, 1917. évi április hó 25-én.

Dr. Korn János, társ. elnök.

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczin.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1917. április 12—18. között.			1917. április 21—25. között.		
	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon	Nagyban	A vásárcsarnokokban	A nyílt piacokon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	650—650	750—900	} 700—1000	650—650	750—900	} 700—1000
" kicsiny	650—650	750—750		650—650	750—750	
Harcsa, nagy	1000—1200	1300—1600	} 1000—1800	1000—1200	1300—1600	} 1000—1800
" kicsiny	900—900	1000—1100		900—900	1000—1100	
Csuka, nagy	800—800	900—900	} 500—900	800—800	900—900	} 700—900
" kicsiny	700—700	800—800		700—700	600—800	
Fogassüllő, dunai	—	1800—1800	—	—	1800—1800	1600—1600
Kárász	350—450	300—500	400—500	350—450	300—500	400—500
Czompó	500—500	600—600	580—600	500—500	600—600	} 400—600
Márna	600—600	700—700	—	600—600	700—700	
Keszeg	—	—	—	—	—	320—500
Pisztráng	—	2000—2000	—	—	2000—2000	—
Kecsge, nagy	—	—	—	—	—	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	500—560	—	—	500—500
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	600—600	650—800	} 500—1000	600—600	650—800	} 600—1000
" kicsiny	600—600	500—650		600—600	500—650	
Harcsa, nagy	1000—1200	1300—1800	} 900—1300	1000—1200	1300—1800	} 1000—1800
" kicsiny	900—900	1000—1100		900—900	1000—1100	
Csuka, nagy	650—650	700—900	} 400—900	650—650	700—900	} 400—700
" kicsiny	550—550	500—650		550—550	500—650	
Fogassüllő, dunai	1400—1600	1600—1600	800—1700	1400—1600	1200—1600	800—1700
" balatoni nagy	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny	—	1700—1700	—	—	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	140—300	—	—	300—300
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	350—450	300—500	300—500	350—450	300—500	200—500
Czompó	—	600—600	—	—	600—600	500—600
Márna	600—600	—	—	600—600	640—640	—
Keszeg	200—200	300—300	140—300	200—200	300—600	300—300
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsge, nagy	1400—1800	—	—	1400—1800	1800—1800	—
" kicsiny	—	1800—1800	—	—	1600—1600	—
Sörög	—	1600—1600	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	—	160—700	—	—	160—700
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	50—50	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	16—16	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázs**a élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélcíme: Tógazdaság Sárd.

Sürgöncyím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

Őszi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.